

NAUJIENOS

Library of Congress
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

The First and Greatest
Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
Haymarket 1-6100
Over One Million Lithuanian
In The United States

LIetuvių LAIKRAŠTIS UŽ TAUTOS LAISVĘ

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

VOL. LXIX Price 25c Chicago, Ill. — Penktadienis, Friday, July 16, 1982 Nr. 131

IRAKO KARIAI PRIEŠINOSI IRANO INVAZIJAI

- Turime pasimokyti iš kovų Malvinų salose, - tarė generolas Menendez

BRITŲ LAIVAS PARVEŽE 593 ARGENTINOS KARININKUS Į MADRYN UOSTĄ

BUENOS AIRES, Argentina. — Britų transporto laivas St. Edmund antradienio vakare atvežė į Madryn uostą 593 Argentinos karininkus ir perdavė uosto vadovybei. Laivui įplaukus į uostą, nebuvo muzikos, sveikinimų ir vėliavų. Uoste buvo didokas būrys aukštų Argentinos karininkų, bet nebuvo muzikos ir džiaugsmo. Grįžusieji buvo patenkinti, kad buvo paleisti, bet savo džiaugsmo viešai nerodė, nes karo veiksmų buvo pralaimėti. Britai turėjo daugiau karių, geresnius ginklus ir moderniškesnį susisiekimą. Pirma iš britų laivo išlipa gen. Benjamin M. Menendez. Jis tarė kelis žodžius: "Turime pasimokyti iš kovų Malvinų salose ir ateityje nedaryti tų pačių klaidų". Jis birželio 14 dieną pasirašė pasidavimo britams dokumentą.

Uostas buvo stropiai saugomas

Madryn uostas buvo stropiai saugojamas. Daugelis civilų būtų norėję pasveikinti grįžusius karininkus, bet kariai nieko į uostą nelenė. Generolas Menendez pirmiausia pasveikino generolą Osvaldo Jorge Garcia, kuris vadovavo Falkland salų užėmimui. Generolas Menendez atvyko vėliau, kai jau visos salos buvo užimtos.

Uostan taip pat atvyko admiralas Juan Jose Lombardo, kuris vadovavo visai kovos apylinkėi. Jam teko užimti strategines vietas ir prižiūrėti, kad kariai būtų saugiai iškeliami į Stanley apylinkę. Matyt, kad jiedu buvo gerai pažįstami su generolu Menendez, nes abu šil-tai vienas kitą sveikino. Kartu su belaisviais karininkais grįžo vienas sunkiai sužeistas argentinietis. Britai paprašė, kad argentiniečiai išimtų pakastą miną, bet niekas nepasisiūlė. Šitas kapitonas pats pasisiūlė padėti iškasti miną. Jam atrodė, kad britų prašymas buvo pagrįstas.

Kapitonas pasisiūlė eiti savanoriu. Jis išėmė kelias minas, bet įvyko nelaimė. Viena mina sprogo, jį smarkiai sužeisdama.

Paaikėjo viena žiauri tragedija

Parvežti karininkai papasakojo apie vieną labai žiaurią tragediją. Štai kaip ji įvyko.

KALENDORĖLIS

Liepos 16: šventė P. Marijos Škaplierinė, Dūdūtis, Vytartas, Dangiolė, Paliejis, Basiulė.

Saulė teka 5:30, leidžiasi 8:23. Oras šiltas, tvankus, debesotas.

Britai užėmė Goose Green aerodromą, kuris buvo netoli Darvino uosto. Atriedėjo tankais ir užėmė pačias pagrindines strategines vietas. Po susišaudymo argentiniečiai iškėlė baltą vėliavą. Britai pareikalavo, kad ateitų daliniui vadovavęs Argentinos vadas. Britų karo jėgoms ten vadovavo pulk. Herbert Jones. Tai buvo parašutininkų bataliono vadas.

Pulk. Jones išlipa iš tankelės ir pradėjo tartis su Argentinos pulkininku. Britas įsakinėjo, ką argentiniečiai turi daryti, kad nebūtų bereikalingų aukų. Jis pasakė, kur argentiniečių pulkas turi padėti ginklus ir kur tvarkingai sustoti. Ten jau buvo būrys argentiniečių, pranešančių įsakymus savo daliniams.

Tuo tarpu pasigirdo šūvis iš argentiniečių pusės. Jis pataikė pulkininkui Jones į krūtinę. Pulkininkas Jones, nepajėgdamas stovėti, įsakė: — Šaudykite belaisvius! Žuvusieji palaidoti įlankos pakrastyje

Britų kariai, vykdydami vado įsakymą, paleido šūvius į pasidavusius argentiniečius. Mifė pulkininkas Jones, bet žuvo. Ne-maža ir argentiniečių. — Kada iškeli baltą vėliavą, tai į priešą nešaudai, — sako karškesnį taisyklę. Argentiniečiai iškėlė baltą vėliavą, o kai prasidėjo pasidavimas, nelaisvė, tai kažkas paleido šūvį į britų parašutininkų vadą.

Pasakojama, kad argentiniečius paėmęs pyktis, kai jie pamatė, kad nedidelis britų būrys paėmė nelaisvėn visą argentiniečių pulką. Pyktio apimtas argentinietis paleido vieną kulka į nuošvė pulkininką Jones. Argentiniečiai pasidavė, bet praėjo kelios valandos, kol vėl pavyko susitarti.

Žuvusieji britų kariai ir argentiniečiai palaidoti Goose Green įlankos pakrastyje. Britai guli ant kalvelės, o argentiniečiai kiek žemiau. Britai nesi-rengia vežti palaiką į Angliją, lauks atsakymo.

Helmut Schmidt

Kanceleris Helmut Schmidt Sovietų maršalam pasakė, kad jie pasaulio nepavergs, o dabar Vokietijos didžiausias bankas skolina Kremlui pusantro bilijono dolerių. Kanceleris labai susirūpinęs šią paskolą.

Chicagos lietuviai Pavergtų Tautų savaitės metu žygiuoja Chicagos gatvėmis, reikalaudami laisvės pavergtoms tautoms.

jei šeimos nereikalaus. Britų laivų, paėmęs degalų grįžo į Stanley uostą, o Argentinos karininkai buvo susodinti į autobusus ir išvežti į Trelew kareivines, kur jie bus Raudonojo Kryžiaus priežiūroje. Iš ten kiekvienas grįš į savo kareivinę, o vėliau turės progos pasimatyti su artimaisiais.

SENATO KOMITETAS
SIŪLO SHULTZĄ

WASHINGTON, D.C. — Senato komitetas, tris dienas išklausinęs George Shultzą įvairiais užsienio politikos reikalais, vienbalsiai nutarė pasiūlyti Senatui, kad jis būtų patvirtintas Valstybės sekretoriaus pareigoms.

Komiteto nariai įsitikino, kad būsimas sekretorius yra labai atsargus, kad jis nedaro sprendimų, nežinodamas faktų. Taip pat jis nesirengia laiko gaisinti sprendimams, jeigu kyla įstaiga arba kitas pareigūnas neša už tą klausimą atsakomybę. Jis aiškiai žino, kad prezidentas turia galutinį žodį užsienio politikos reikalais. Jis gali prezidentui padėti, turimas žinias jam pasakyti, bet jis pats nespės, o lauks atsakymo.

Senatorius Percy manė, kad Senatas paklausys jo patarimų ir patvirtins, bet senatoriai panoro patys jį apklausti, todėl visas reikalas kelias dienas dar užtruko.

— Indija pasiekė diplomatai tvirtina, kad Kažulo šaurėje eina Sovietų karo jėgų ir afganistaniečių labai aštrūs susirėmimai.

— George Shultz įtikinančiai atsakė į visus Senato komiteto narių klausimus. Komiteto respublikonai ir demokratai prašė jį patvirtinti.

— Senato respublikonai būtų patvirtinę George Shultz, bet demokratų narių jį pakamanti-nėti. Įtakingiausias jo patarėjas yra demokratas.

ETIOPIJOS, KUBOS IR R. VOKIETIJOS KARIAI ĮSIVERŽE Į SOMALIJA

JURI ANDROPOVAS ORGANIZUOJA ĮSIVERŽIMĄ, BET BREŽNEVAS IR GROMYKA NIEKO NEŽINO

MOGADISKAS. — Somalijos vyriausybė praneša, kad iš Etiopijos įsiveržė karo jėgos į Somalijos šiaurės provinciją ir užėmė du miestelius.

Apie 9,000 ginkluotų Etiopijos karių užėmė Galdogobio ir Batarbalės miestelius. Įsiveržimas buvo padarytas praeitą savaitę, bet tikslinės žinios tikrai trečiadienį pasiekė sostinę.

Somalijos vyriausybė tuojau pareiškė protestą Etiopijos vyriausybei už įsiveržimą į pasienio provinciją ir užėmimą dviejų didesnių miestelių. Etiopijos vyriausybė tuojau atsakė, kad jokių karių į Somaliją ji nesiuntė ir apie tų miestelių užėmimą ji nieko nežinanti.

Bet šia pat ji pridėjo, kad Somalijos prezidentas Siad Baure saugliau, kai vietos gyventojai protestuoja prieš jo paskirtus pareigūnus.

Pradėti neramumai visoje Somalijoje

Tolimesni tyrinėjimai parodė, kad kaimyninė Etiopija pradėjo neramumus pasienyje. Į Somaliją, be etiopiečių, įsiveržė rytų vokiečiai, kubiečiai ir Libijos maistininkai. Šių tautų kariai buvo reikalingi pačiai Etiopijai pavergti, o dabar, darba atlikus, užsieniečiai planuoja pavergti kaimynines valstybes.

Iš Angolos į Etiopiją buvo perimesti kubiečiai, o vėliau jiems atėjo pagalbon rytų vokiečiai. Dabar prie jų prisidėjo ir Libijos maistininkai. Įsibrovėliai išvaikė minėtų miestelių administracijos pareigūnus ir skiria savuosius.

Somalijos vyriausybė turės prašyti pagalbos iš demokrati-nių valstybių, kad išlaisvintų pagrobtus du Somalijos pasienyje esančius miestelius. Reikės didelių pastangų ir kartųvųjų perversmininkams suvaldyti.

— Sovietų valdžia nesikiša į

GVATEMALOS DIKTATORUS VALDO KRAŠTĄ

GVATEMALA, sostinė. — Gvatemalos kariuomenės vadas gen. Efraim Rios Montt paskelbė apgulus stovį ir valdo visą kraštą. Pradžioje jis karininkų grupei patarė išrinkti jį prezidentu, o vėliau paleido buvusią karių grupę (chunta).

Prasidėjus neramumams, jis paskelbė apgulus stovį, uždraudė žmonėms naktį išeiti į gatvę, o dabar galvoja, kaip lengviau apginti kraštą nuo įsibrovėlių.

Antradienį prezidentas sukvietė 500 biznierių ir pasakė jiems, kad jie gali daryti ir ko nebegali.

ŠIAURĖS KORĖJA SULAIKĖ 3 ŽVEJŲ LAIVUS

TOKIO, Japonija. — Antradienį šiaurės Korėjos karo laivai sulaukė vieną Pietų Korėjos žvejų laivą ir du Japonijos žvejų laivus. Visi žvejai gaudė žuvis Japonų jūroje. S. Korėjos karo laivai nusivilkė minėtus laivus į savo uostą.

Raudonasis Kryžius kreipėsi į šiaurės Korėją, prašydamas patvirtinimo, ar minėti žvejai ir laivai yra saugūs. Buvo atsakyta, kad visi trys žvejų laivai žvejojo šiaurės Korėjos vandenynėse.

Japonai tvirtina, kad minėti laivai buvo apie 250 mylių atstume nuo Iki salos, jie negalėjo būti S. Korėjos vandenynėse. Seoule paskelbtas pranešimas sako, kad sulauktytas laivas su 33 žvejais.

— George Shultz yra priešingas Sovietų įsiveržimui į Afganistaną, bet jis pataria rimtai pagalvoti ir aplarti, ar turime duoti ginklų afganistaniečiams.

Libano reikalus. Ji nenori imtis jokios atsakomybės.

SUTRAUKĖ 18,000 FANATIKŲ Į BASROS UOSTO SRITĮ

IRAKO AVIACIJA BOMBARDUOJA IRANO NAFTOS VERSMES, SUPA ĮSIBROVELIŲ

BAGDADAS, Irakas. — Irano karo jėgos, sutrauktos į Basros sritį, antradienį prasiveržė pro Šat el Arab, perėjo Irako sieną ir įsiveržė 6 mylias į Irako teritoriją. Trečiadienio rytą buvo permestas dar didesnis kiekis jaunimo į Irako teritoriją ir jiems pavyko pasistumti net 10 mylių Basros kryptimi.

Pradžioje buvo susidaręs įspūdis, kad Irano jauniems žmonėms pavyko užimti ir pačią Basrą, bet netrukus jie įsitikino, kad už viską reikia krauju ir gyvybėmis mokėti.

Be to, Irako kariai pradėjo supti į Basros sritį įsiveržusius irančius. Pradžioje jie buvo besiveržią pirmyn, bet trečiadienį įsitikino, kad gali nebūti kelio atgal.

Irakiečiai pradėjo supti įsiveržusius irančius beveik pakilame pasienyje. Jie pralaužė Irano fronto linijas ir įsiveržė pietų kryptimi. Irakiečiai pripažįsta, kad eina kruvinos kovos visai prie Basros, bet Irano jaunimas dar nepriejo prie Basros naftos versmės. Atrodė, kad irakiečiai buvo informuoti apie su-trauktą Irano jaunimą, todėl jo ir laukė netoli Khorramabad srities, iš kurios Irako karo jėgos anksčiau buvo pasitraukusios.

Mula/Chomeini pareiškė, kad Irano karo jėgos tol kovos prieš irakiečius, kol nuo vyriausybės bus pašalintas prezidentas Sadamas Husejinas.

Mula Chomeini negali pakęsti prezidento Sadamo už tai, kad jis priklauso musulmonų suni giminei. Irake, kaip ir Iranė, yra abiem musulmonų grupėm priklausanti. Šacho valdymo metu šuni šaka buvo stipresnė, bet šiandien Irane daugumą sudarė šijitai. Yra šijitų ir Irake, bet jie daugumos nesudaro. Iš viso, Irako šijitai suprato padėtį ir pridėjo ištikimybę tuometiniam prezidentui Sadamui, kainavo \$376.

Mula Chomeini buvo nepatenkintas. Jis ir toliau ragino Irako šijitus būti aktyvesniais ir paimti krašto valdžią į savo rankas. Irako policija tada pačiupo mulos Chomeini raštą Irako šijitų vadui Mohametui Bakr Sadr. Teisme išsiškinus, kad užsieniečiai kišosi į Irako vidaus reikalus, Bakr Sadr buvo nuteistas mirti ir sušaudytas. Irano šijitų vadovybė žinojo, kad jiems neverta kištis į Irako reikalus.

Dabartiniu metu Iraką valdo prezidentas Sadamas Husejinas. Jis buvo pasiryžęs kovotojas, gimęs nedideliame Irako kaime-lyje, esančiame 100 mylių atstumu nuo Bagdado.

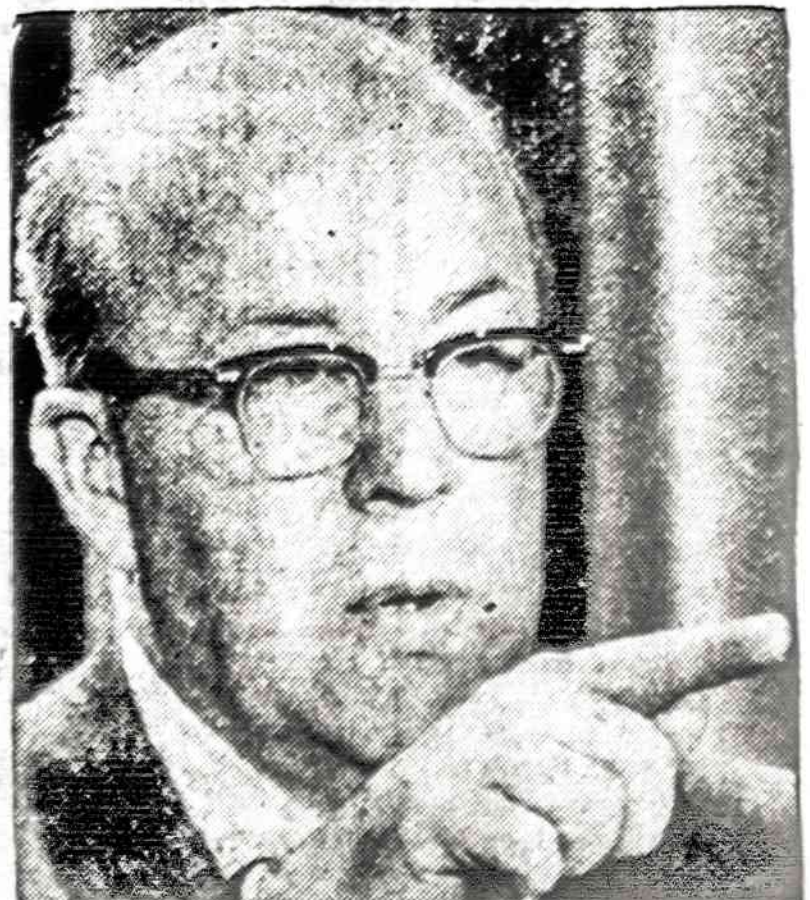
Sadamas Husejinas sudarė grupę kovotojų, kurie turėtų rūpintis paprastais ir neturtingaisiais žmonėmis. Buvo nužudytas Irako karalius Faisal, bet jo vietą užėmė labai griežtas karys gen. Abdel Karim Chasem.

Jaunas Sadamas buvo įsitraukęs į diktatoriaus Chasem nužudymą. Pasikėsintojai buvo suminti ir nužudyti. Iš tos grupės gyvas liko tiklaid Sadamas Husejinas. Bet jis, turėdamas koją įstrigusią kulka, skubėjo užsienin išjoti asilų. Jis peiliu išsi-lupo kulka iš kojos, apsiraišiojo ir pasiekė Siriją.

Iš Sirijos pasiekė Naserį, su juo išsikėlė jo, o pastarasis jį padarė moderniu kovotoju. Naseris leido Sadamą į mokyklą, padarė Baath partijos organizatorium, o vėliau net krašto valdytoju. Sadamas tapo Baath partijos sekretoriumi, o vėliau — jos pirmininku. Jis vykusiai pertvarkė Irako karo jėgas.

Dabar prez. Sadamas yra Irako karo jėgų vadas. Jis yra pasiryžęs neleisti fanatiškiems šijitams pavergti Irako. Ketvirtadienį jis buvo Basros fronte.

— Ketvirtadienį aukso uncija metiniam prezidentui Sadamui, kainavo \$376.

George Shultz

George Shultz turės aiškinti senatoriams į jį keliamus klausimus. Senato komitetas jį apklausinėjo tris dienas ir vienbalsiai prašė Senatą patvirtinti Valstybės sekretoriaus pareigoms.

Šaulių reikalai

JUOZAS V. RUOKIS

ŠAULIAI TURI PRIPAZINTI VISUS KUOPOS NUTARIMUS

(Tėsinys)

Būna ir ginčų, silpnesnių nervų žmonės supyksta. Statutus ne dievai rašo ir kiekvienas jį aiškina kitaip. Statutas kai kam yra ginčų šaltinis. Rinkimai — ne. Pabalsuota — šventa. Amerikoje didžiausi priešai laimėjusių svokina su šypsena, nors matai, kad asaros bėga iš jo akių. Tai yra tikra demokratija ir būkime tokiais. Nustokite rausti po J. Daumanto šaulių kuopos pamatais, būkite demokratai, taip, kaip visa LSST yra demokratiška ir remiasi rinkimais.

Visas reikalas liečia šaulio Kazimierą Karužą, išrinktą beveik prieš du metus Garbės šaulių. Virš minėtas šaulys sekmingai vadovavo kuopai virš 7 metų. Ne tik skaičiumi, bet ir finansiniais pastatė kuopą aukštam lygiję, yra labiausiai pasižymėjęs šaulių veikloje Los Anželeje. K. Karuža, sunegalavęs širdžiai, pasitraukė savanoriškai iš kuopos pirmininko pareigų, nes rengėsi operacijai. Visuotiniame kuopos susirinkime, Juozui Ruokui pirmininkaujant ir būnant kuopos vicepirmininku, kuopos sekretorius — Vladas Račius, turėdamas užnugarį visos valdybos pritarimą, pasiūlė Kazimierą Karužą Garbės šaulių J. Daumanto kuopoje. Ne pats K. Karuža, kaip straipsnyje minima, pasisūlė, tai yra ne tiesa ir fakto iškraipymas. Tai vienas dalykas. Antras, kad susirinkimas pritarė ir beveik vienbalsiai, 80 procentų dauguma pabalsavo už tai, kad K. Karuža būtų J. Daumanto šaulių kuopos Garbės šauliu. Kuopa Kazimierą Karužą pagerbė, suteikdama Garbės šaulių ir tik kuopą gali tą sprendimą pakeisti.

Garbės teismo pirmininkui su sirgus, Juozas Mitkus perėmė jo pareigas. Dar vienas teisėjai išėjus, nesutikus su paimta M. kryptimi, Juozo Daumanto Garbės teisme Mitkus liko vienas, tada jis nutarė parodyti savo galią. Būdamas išrinktas ginti kuopos teisinius reikalus, stoją prieš kuopą, valdybą ir mane. Išdavė kuopos reikalus. J. Mitkus, daugiausia pakenkė šaulių kuopai, nes rinko melagingus parodymus, šaulių parašus, anot M. S. Mitkus atliko visą juoda darbą. Statutas aiškiai sako, kad padaryti teismo sprendimai mažiau, kaip trijų asmenų, yra neteisėti. Taip pat parodymai šaulių yra teisėti tik tada, kada jų parašai yra patvirtinti kuopos pirmininko; to nebuvo. Viskas buvo padaryta labai slapta. Juozas Mitkus ejo dar toliau, jis net "koptavo" teisėjus, kitaip sakant, emė juos iš gatvės. J. Mitkus reikalavo kuopos dokumentų, bet negavo, negavo taip pat ir J. Ruokio parodymų. J. Mitkus nedavė kuopai skundo originalo, kuris irgi buvo sufabrikuotas. Virš minėti žmonės iš Garbės teismo padarė apylinkės teismą. Tie vienašališki jų sprendimai neverti to popieriaus, ant kurio jie surašyti. Juozas Mitkus, darydamas visuotiniame J. Daumanto šaulių kuopos susirinkime pranešimą, melavo, nei žodžiu neužsiminė apie savo žalingą veiklą, nukreiptą prieš kuopą, valdybą ir jos pirmininką. Matyt, gėdijosi pats savo reikšmę. Nujausdamas kuom tas kvepia, skubiai iš kuopos pasitraukė.

Straipsnis "Drauge" 1081 m. spalio 31 d. nr. pasirašytas dalyvis slapyvardžiu, atstovaujantis oficialiai J. Daumanto šaulių kuopos nuomonei. Ten neminėjome

Pirmosios Tautinių Šokių šventės, vadovautos Br. Šofo, "Lietuvos atsiminimų", "Rūtos" ansamblio šokėjų grupė.

nepriimtų ir pašalintų iš kuopos atvykęs į Ameriką, Los Angeles miestą, istojo pas ramovė-paslapstis kas jie yra ir minimi jų nuopelnai, tai alfabetine tvarka paminėsim juos: Antanas Audronis dėl jau žinomų priežasčių, pabėgęs nuo savo tikros pavardės (buvęs Anton Krasnicki) dar nepriimtas į J. Daumanto kuopą, tik padavęs pareiškimą, jai pradėjo veikti prieš ją, su tik įstojuši į kuopą Osvaldu Žadvydū. Daug pakenkęs J. Daumanto šaulių kuopai, isteigė kitą, viliojo žmones į J. Daumanto šaulių kuopą. Suklaidino centro valdybą, kuopos leidimas buvo atsuktas — už visą tai, nepriimtas į kuopą. Tas vienas pašalintas iš J. Daumanto kuopos yra Osvaldas Žadvydus. Pasitraukęs iš Lietuvos kariuomenės ne dėl politinių, bet dėl drausmės priežasčių, vėliau Lietuvoje dirbo su šauliais, kaip jis sako, "aukojosi" Lietuvai už 600 litų į mėnesį (departamento direktoriaus algą), dirbo šauliams už daug mažiau, o dabar dirba visai veltui, bet ne sako, kad aukojosi. O. Žadvydus

J. KAIRYS

VOKIEČIAI SUTIKO PREZ. REAGANĄ

KAI PRIEŠ IR UŽ REAGANĄ VAK. VOKIETIJOJE DEMONSTRUOTA, REKAUTA, SUKATA, DEKOTA JAM UŽ APSILANKYMĄ, UŽ PAZADUS

(Tėsinys)

Be to, neįtikėtina, kad JAV bei NATO pajėgtų sukontroliuoti Kremliaus apsiginklavimo reikalus. Pagaliau nusiginklavimas ar jo sumažinimas nėra dar garantija tikrai taikai pasauliui, jei Kremliaus valdovai ir toliau laikys paverge daugybę nerusų tautų. Kaip ir gyvenimo patirtis rodo, taika ir laisvė sudaro jokiomis priemonėmis nepersikriamius dyvynukus. Bet kaip tyčia politinioose susibūrimuose pastaroji mažiausiai mima arba net visai apeinama. Pastaruoju metu net Afganistanas mažiau linksnuojamas, nei seniau, nors jis įėjus į Maskvos planą atkirsti vakariečius nuo naftos.

Prezidentas Reaganas ragina Kremliaus valdovus savo taikungumo kalbas įrodyti darbais. Tai padarė jis būdamas Berlyne. Sveikintinas prezidentas, kad ap ankė ši miestą ir pamatė jame Kremliaus marionetinių valdovų rytų Vokietijai padarytą atsitverimą rytinės miesto dalies nuo vakarinės ir, kad, būdamas jame, daiktus vadinęs tikrais vardais. Todėl nenuostabu, kad ir aną atsitverimą jis pavadino kalėjimu, suskaldžiusiu Europą, ragino Kremliaus valdovus panaikinti jį, sudaryti sąlygas nusiginklavimui ir tuo būdu savo kalbas įrodyti darbais. Be to, prikišo jiems, kad vietoje su vakarais bendradarbiavus, įtempimą mazinus, karo pavojų šalinus, jie žmonijos istorijoje nežinomu mastu vien ginkluojasi, siekia išplėsti savo jėgą, ne-respektuoja tautos brangių suverenumo teisių, kurias respektuoti jie pasižadėjo kaip UNO chartos signatarai. Jie kvietė valdovus Kremliuje įieškoti bendrai taikos, saugumo, sumažinimo ginklų. Berlyno miestas

pavadino laisvės riba, o jo mūrus, skiriančius miesto rytų dalį nuo vakarinės — šios dienos pasaulyje juodžiausių šešėlių simboliu. Be kitko pareiškė dar, jog Europos sienos yra ir JAV sienomis, o Berlyno laisvė — JAV laisvė. Pagal jį, JAV kariai tol pasiliks Berlyne, iki bus reikalinga išsaugoti taiką ir išlaikyti laisvę. Girdi, savo išpaigojimą šitam miestui JAV išlaikysiančios ir Berlyne liks Berlynui bei, kitaip sakant, netaps Maskvos kolonija. Laisvę branginantieji berlynie-

V. PUTVIO GYVENIMO BRUOŽAI

Vladas Putvis

(Tėsinys)

Šaulys turi būti visu pirma absoliučiai teisingas ir doras. Jo žodis turi atstoti kitų prisaiką. Tai turi būti išlavintas, mandagus, greitas kiekvienam, ypač nelaimingiesiems, padėti, akylus, drąsus ir taktiškas tautos pavyzdys — jos naujas žiedas. Tai turi būti naujų amžių riteris.

Taip vaizdavosi šauliškumą jo įkūrėjas ir teatsako kiekvieno šaulio sąžinė, kiek šauliai tvarka atstatyti.

čiai kelė prezidentui didžiausias ovacijas už jo atnaujintą laisvės garantiją miestui, g atsisveikindami su juo Berlyne kancle- ris ir miesto burmistras parei- še jam didelę padėką dėl atsi- lankymo mieste, dėl duotų už- tikrinimų ir t. t. ir t. t.

Poliausinė ir pagarbiai išly- dėje prezidentą, tuoj pradėjo ir rauktis prieš jį, nors išvykus jam iš Europos atrodė, kad ga- lėjęs pakartoti senovės Romos karvedžio ir valdovo Juliaus Cezario žodžius, pasakytus vie- name pranešime apie karo žygi, padarytą paskutiniame pusim- tyje pr. Kr. — atėjau, pamaciau, nugalėjau (veni, vidi, vici).

Kaip ten bebūtų, bet labai svarbu, kad prez. Reagan ap- lankė Europą bei jos didesnių valstybių svarbesnias sostines, susitiko ir pasitarė su jos atsa- kingaisiais politikais ir, galima sakyti, nugalėjo ją ta prasme, kad vis dėlto nebebus šiek bei tiek suklijavę europiečiai, dalyvaujantys NATO, nes, kiek tekdavo stebėti, šios organizaci- jos gyvenimą, jis buvo lyg per- palaidus ir ne vien organizaci- niai, bet ir savo turiniu. Prezi- dentas gerokai atgaivino ją, su- glaudė, ir paskatino budėti. Bet visa bėda, kad, nespejęs atsipu- stti po šios kelionės, išsikiso su uždraudimu JAV koncernams bei jų filialams, esantiems ir už JAV ribų, dalyvauti europiečių su Kremliumi sudarytoje gazo dujų statyboje, besisestiančioje nuo Sibiro iki laisvos Europos. Ją finansuos europiečių bankai, kredito ir paskolos forma.

(B. d. daugiau)

tuos reikalavimus pateisina. Aišku, ne išvyk. Niekas nesi- daro ūmai. Bet kryptis nurody- ta, talkinys apibrėžtas ganėtinai aiškiai. Būkime Lietuvos vardo riteriais".

(Rondomanskis, "Šaulių ge- nezis, Trimitas, 1929 m. kovo mėn. 28 d., Nr. 13, p. p. 203 — 204.)

Generolas Teodoras Daukan- tas rašo:

"Atsisveikinu su velioniu, mes da- bar dar negalime, nesugebame tinkamai įvertinti visos gilumos a. a. Vlodo Putvinskio minties. Jis, būdamas civilis, istengė per- matyti ūkanuotą ateitį. Tautos jėgos, rodos, suskaldytos, iš- sklaidytos po visą kraštą, jam buvo suprantamos, nes čia sle- piasi nenugalimas atsparumas".

1806 m. Napoleonas pirmą kartą žygiavo prieš prūsokus. Jo kariuomenė puldavo priešą ne taip, kaip pirmiau, kada bu- vo galima ir mokojo kautis tik atvirame lauke pėty į pėtį su- siglaudę. Po prancūzų revoliu- cijos, nebebuvo pas prancūzus senos kariuomenės, o kraštas vis tik reikėjo ginti. Puolė prancū- zus galiūnai angli, austrai su kitais vokiečiais ir italais; ru- sai norėjo Prancūziję seną tvarka atstatyti.

(B. d.)

Great American Dream Machine.

America is the place that is made of dreams. And, U.S. Savings Bonds have been helping to make happy dreams come true for years. Now, Bonds mature in less than six years. That means your dreams can come true faster than ever before. You can buy shares in your particular dream by joining the Payroll Savings Plan where you work, or the Month-Match Plan where you bank. Before you know it, your American dream will be a reality.

Take stock in America.

U.S. Savings Bonds mature in less than six years.

A FUN NEW KOOL-AID® RECIPE

1/2 teaspoon KOOL-AID® Brand Unsweetened Soft Drink Mix (any flavor)
2 tablespoons sugar
1/4 cup water
1/4 cup milk

Dissolve soft drink mix and sugar in water in glass. Stir in milk. Serve cold or hot and stir before serving. Makes 1 cup or 1 serving.

© 1982 General Foods Corporation. KOOL-AID and the Sealing Profile Design are registered trademarks of General Foods Corporation.

PASSBOOK SAVINGS... the best way to save regularly!

see us for HOME financing. AT OUR LOW RATES. WITH REPAYMENT TO FIT YOUR BUDGET.

Mutual Federal Savings and Loan

2212 WEST CERMACK ROAD, CHICAGO, ILL. 60608

Peter Kazanas, Pres. Tel.: 847-7747

Hours: Mon., Tue., Fri. 9-4, Thurs. 9-6, Sat. 9-1

SERVING CHICAGO AND SINCE 1905

dento Povilo Dargio raportas SLA seimui Floridoje

Povilas P. Dargis
(Tęsiny)

ATLIKTIJIEJI DARBAI

Poseimininis Pildomosios Tarybos posėdis įvyko 1979 m. liepos 3 d. Clevelande. Po septynių mėnesių, t. y. 1980 m. vasario 29 — kovo 2 d. buvo sušauktas metinis suvažiavimas New Yorke. 1980 m. spalio 19 — 22 d. buvo suvažiavimas Oak Lawn, Illinois. 1981 m. gegužės 16 — 17 d. Pildomoji Taryba posėdžiavo Chicagoje, o metinis suvažiavimas įvyko 1982 m. vasario 27 d. — kovo 3 d. New Yorke.

Jei šios Pildomosios Tarybos kadencijos pradžia pareikalavo dėmesio 1979 m. seimo nutarimams įgyvendinti ir jų įtampos naujų narių vajui suplanuoti ir juos prarasti, tai šios kadencijos pabaigoje, t. y. nuo 1982 m. pradžios pareikalavo daug laiko, dėmesio ir didelio atsidėjimo prisilaikyti prie valstijų draudimo polių aiškumo — readability istatymų, rinkimams ir seimo ruošai. Tai vyko lygiagrečiai su metinių raportų paruošimu 10-čiai valstijų, kuriose Susivienijimas įregistruotas ir veikia. Tas darbas didelis ir jis buvo pradėtas jau nuo šių metų pradžios.

Tarp mano tiesioginių, kaip SLA prezidento pareigų, dažnai tenka dalyvauti lietuvių ir bendrai amerikiečių konferencijose. Taip pat tenka nuvykti į pasitarimus, įminėjimus ar kaip nors kitaip atstovauti Susivienijimui. Čia suminėsiu tik svarbesnes keliones ir apsilankymus.

Pirmininkaudamas SLA Pildomajai Tarybai ir dar Vajaus komisijai turėjau imtis iniciatyvų ir kontaktuoti mūsų Aktuara sudaryti vajaus piniginius apskaičiavimus. Turėjau eilę posėdžių su Aktuaru ir su jo pavaduotoju Pittsburghe. Teko pas

Aktuara teirautis dėl SLA centro darbininkų pensijų plano, naujų palūdiųjų pritaikymo prie aiškumo istatymų paruošimo, metinių raportų paruošimo valstijų draudimo departamentams bei turtis kitais SLA rūpimais klausimais.

1979 m. lapkričio 10 d. SLA atstovavau, dalyvavau kroatų broliškojo susivienijimo (Croatian Fraternal Union) 75 metų jubiliejiniame bankete Pittsburghe. Krotame perdaviau SLA linkėjimus.

1980 m. sausio 24 d. tariaus su Aktuaru Pittsburghe tarnautojų pensijų ir SLA namo remonto reikalu. Taip pat teko aptarti Pennsylvania ir Massachusetts draudimo departamentuose naujus potvarkius.

1980 m. gegužės 4 d. buvau pakviestas į Čiurlionio ansamblio 40 metų veiklos sukaktuvių minėjimą Clevelande. Kaip žinoma, Čiurlioniečiai iš savo narių tarpo buvo įsteigę SLA kuopą, o ansamblio vedėjas muzikas Alfonsas Mikulskis keletą metų pirmininkavo SLA 14 kuopai Clevelande. Minėjimo metu SLA vardu Čiurlionio ansamblio pasveikinau.

1980 m. lapkričio 10 — 11 d. Susivienijimui atstovavau Pennsylvania Fraternalinio Kongreso metiniame suvažiavime. Šis met. suvažiavimas svarstė naujus Pennsylvania draudimo istatymus, liečiančius fraternalines draugijas, kaip pavyzdžiui: metinių raportų naujas formas ir aiškumo — readability reikalavimus.

1981 m. sausio 26 d. atvykau į SLA centrą New Yorke tartis su sekretore Genevieve Meiliūnienė apie šį seimą Floridoje. To pasėkoje buvo surašytos gairės šiam St. Petersburgo seimui. Netrukus iš St. Petersburgo SLA kuopos veikėjų sudarytas SLA seimui rengti komitetas su Dalia Bobeliene prieškaije.

Sausio 27 d. buvo aptarta SLA ekskursija į Karibų jūrą. Ekskursijos komisijoje buvo Christine Austin, Josephine Milleriūtė ir aš Ekskursijos pranešimas — aiškinimas paruoštas lietuvių ir anglų kalbomis ir išsiuntinetas spaudai.

1981 m. kovo 1 d. dalyvavau SLA 5-sios Apskrities metiniame suvažiavime New Yorke. Ta proga teko tartis su New Yorke ir New Jersey SLA kuopų veikėjais ir organizatoriais vajaus bei seimo reikalais.

(Bus daugiau)

Magdalena B. Stankūnienė Iš gėlių ciklo — aliejus 1974

JURGIS JASINSKAS

SPAUDOS PABIROS

Atsiminių žiupsnelis apie Tauragės Mokytojų seminariją, mokytojus ir mokinius

(Tęsiny)

Antroji seminarijos auklėtinė laisvalaikio suorganizavimo ir pravedimo dalis buvo įvairkoma atitinkamų mokslų dalykų mokytojų. Šiame reikale visų pirma pasireiškė muzikos ir dainavimo mokytojas Petras Vachergas, baigęs Klaipėdos Muzikos konservatoriją. Jis dėstydamas seminarijos mokslo dalykų programoje esantį dainavimo ir muzikos kursą, buvo suorganizavęs mišrų seminarijos mokinių chorą ir smuikinių orkestrą. (Mokytojas P. Vachergas buvo įsitikinęs, kad būsimiems pradinė mokyklų mokytojams tinkamiausias, kartu ir pigiausiai įsigijamas muzikos instrumentas, su kurio pagalba prieinamiausiai galima pradines mokyklos mokinius su pažindinti su muzika ir jo pa-

navimo ir muzikos kursą, buvo suorganizavęs mišrų seminarijos mokinių chorą ir smuikinių orkestrą. (Mokytojas P. Vachergas buvo įsitikinęs, kad būsimiems pradinė mokyklų mokytojams tinkamiausias, kartu ir pigiausiai įsigijamas muzikos instrumentas, su kurio pagalba prieinamiausiai galima pradines mokyklos mokinius su pažindinti su muzika ir jo pa-

galba išmokyti dainavimo, yra smuikas. Tuos metinius vienu suorganizavęs, jis "didele dalį savo laisvalaikio, tuo pačiu ir seminarijų, praleisdavo seminarijos namuose buvusioje salėje, mokindamas joje tą mišrų chorą ir smuikinių orkestrą.

Kitų mokslo dalykų mokytojai, mažesniu mastu — daugiausia individualiai — kai kuriems savo mokiniams užimdavo jų laisvalaikio dalį. Kiekvienam, nors šiek tiek domėjusiam bet kurios rūšies mokyklos mokinių mokslo pažanga, žinoma tiesa, kad be visų mokinių būna vietų sugebėjimų-gabumų. Vietinius mokslo dalykus labai lengvai pasisavinti, o kitiems jie esti sunkiai "įkandami". Šią kliūtį norėdami sušvelninti, Tauragės mokytojų seminarijos mokytojai, pažymėdama — matematikos, žinodami kiekviename kurse esančių gabųjų ir "nuskriaustųjų" skaičių, kreipdavosi į gabiuosius, prašydami pagelbėti savo kurso draugams — ir pamokyti juos iš tos "bėdos" išsivaduoti. Nežinau, ar kitose Lietuvos mokyklose tas metodas buvo ir ar dabar yra praktikuojamas, bet čia minimu laikotarpiu tas metodas yra davęs džiugių rezultatų.

Tauragės Mokytojų seminarijos pastatas buvo mūrinis, puskelvirto aukšto, senos statybos "palocius", visiškai netinkamas mokyklinei paskirčiai. Jame nebuvo žaidimams ir mankštai reikalingos salės. Pirmame aukšte esanti ankšta patalpa buvo naudojama choro repeticioms ir, blogam orui esant, fizinio lavinimo ar karinio parengimo pamokoms. Vienaime jos šone buvo mokytojų kambarys, o kitame — laiptai į kitus aukštus. Vadinas, tik pereinamas koridorius ir kitus kambarius... Ir tame "koridoriuje" vykdavo choro repeticijos bei sporto pamokos, kurias nuolat trukdydavo ir pamokas atvykstantieji mo-

kytojai, arba į pamokas pavėlavę moksleiviai. Pamokų pertraukų laikui toji salė arba "koridorius", buvo vienintelė pasivaikščiavimo ir atsikvėpimo erdvė. Vargų vargas.

Iš dviejų to pastato pusių buvo šoks toks kiemas. Jame būvo įrengta krepšiniui žaisti aikštė, šuoliams į tolį bei aukštį šokti kampas, o į kitą to kiemo pusę stovėjo pačių seminarijų įrengta, kariniam mokinių parengimui reikalinga, mazo, kalibro šovinius naudojanč, šaudykla. Tokiose seminarijos kieme esančiose varganose apstovose vykdavo fizinio lavinimo pamokos, o popietiniu metu, t. y., laisvalaikiu, savanoriškai susirinkę vyrukai ir mergaitės trenirudavosi kovos žaidimuose — krepšinyje, tinklinyje, kumščiasviadyje ir lengvoje atletikoje. Į tas pramogines treniruotes dažnai įsijungdavo ir mokytojai.

Kaip daugelyje Lietuvos mokyklų, taip ir Tauragės mokytojų seminarijoje, kasmet būdavo suruošiami tradiciniai vakarai su menine programa. Tą meninę programą paruošdavo seminarijos auklėtiniai, talkininkaujant mokytojams. Tradiciniai parengimai būdavo skiriamieji Tauragės visuomenei. Vadinas, viešas seminarijų meninių sugebėjimų pademonstravimas. Jau anksčiau buvo paminėta, kad į seminarijos tradicinius vakarus visada susirinkdavo pilnutėlė Tauragės Šaulių namų salė. Bilietų nereikėdavo nešioti rengėjams ir siūlyti juos išigyti. Patys žiūrovai iš anksto tuos kvietimus nusipirkdavo seminarijos raštinėje.

Meninė tradicinio parengimo programa būdavo dviejų dalių: seminarijos mišraus choro koncertas, o antroji dalis — vaidinimas. Vaidinimui būdavo parinkami veiklai operetinio pobūdžio, t. y., tokie, kurių turinį sudarydavo vaidyba, solo ir chorinės dainos bei orkestrinė dalis. Tokie operetinio pobūdžio veiklai būdavo parinkami sąmoningai tam, kad būtų galima viešumai parodyti seminarijos mokinių sceninius sugebėjimus ir kartu jiems patiems duoti progos susipažinti su viešų pasirodymų rengimo eiga, kuria seminaristai, baigę mokslo ir dirbdami pradinėse Lietuvos mokyklose, galėtų pasinaudoti ir pritaikinti savo darbo aplin-

koje. Tam tikslui pasiekti, tuos parengimus būdavo stengiamasi įtraukti ko didesni skaičių seminarijų, tuo pačiu stengiantis sudaryti sąlygas jų — seminarijos auklėtinė — laisvalaikui prasmingai sunaudoti.

Didžiąją tų tradicinių seminarijos pasirodymų dalį paruošdavo muzikos ir dainavimo mokytojas P. Vachergas, o dekoracijų pagaminimą, vaidintojams drabužių eskizų nupiešimo ir visą kitą istorinį spektaklio vaidą, kartu su savo mokiniams, paruošdavo piešimo mokytojas — dailininkas Vytautas Varanka. Visus kitus tradicinio vakaro rengimo darbus ir spektaklio organizavimą, išskyrus režisavimą, rūpėčius sutvarkydavo seminarijos inspektorius Juozas Micūlis. Aišku savaime, kad reikalui esant, ir kiti mokytojai mielai prisidėdavo prie tradicinio seminarijos vakaro parengimo.

1937-1940 mokslo metų laikotarpįje Tauragės mokytojų seminarijos mokytojai su savo mokiniams paruošė ir, visuomenei parodė šiuos scenos veikalus: rašytojos ir poetės Būvydaitės — Tyru Duktės (Micūlienės) "Šviesutė", iš lenkų kalbos į verslą operetę "Cigonė Aza", "Ubagų Karalius" (taip pat kelių veiksmų operetę) ir žymiojo Lietuvos poeto ir rašytojo Putino poemos "Kunigaikštis Žvainys" inscenizaciją. (inscenizacijos tekstą parašė buvusi Tauragės seminarijos mokinė Silijūtė).

(Bus daugiau)

— Atstovų Rūmų Etikos komitetas nori iširti, kiek įstatymų leidėjai sunaudojo narkotikų. Policija turinti tikslas žinias.

— Artėjančią savaitę Jauzelskis pasakys kalbą lenkų parlamentui.

• Neplėsk, kaip jautis.

TRIAMINIC SYRUP
OR
TRIAMINIC-12 TABLETS
FOR ALLERGY RELIEF
THAT'S NOTHING TO
SNEEZE AT

© 1982 Dorney Laboratories, Division of Sandoz, Inc., Lincoln, Nebraska 68501

NEBRANGIOS, BET VERTINGOS KNYGOS

• **LITERATURA**, lietuvių literatūros, meno ir mokslo 1984 m. metraštis. Jame yra vertingų, niekuomet nesenstančių, Vincas Krėvė, Igno Šlapelio, Vinco Macidūno, P. Joniko, V. Stankos, J. Raukčio, dr. Kazio Grinaius, taip pat K. Matusevičiaus ir V. Meilaus straipsniai bei studijos, iliustruotos nuotraukomis ir M. K. Čiurlionio, M. Šileikio, V. Kašubos, A. Rūkštelės ir A. Varno kūrybos paveikslais. 365 pusl. knyga kainuoja tik \$3.

• **DAINŲ ŠVENTES LAUKUOSE**, poetės, rašytojos ir tautinių žokių pirmūnės Juozės Vaičiūnienės atsiminimai apie dainų šventes bei jų istoriją ir eigą. Įdomi skaityti ir nedainuojantiems, gerintis autorės puikiu stiliumi ir surinktais duomenimis bei užkuliais. Studija yra 151 pusl., kainuoja \$2.

• **VIENTISO ŽMOGAUS GYVENIMAS**, Antano Rūkštelės aprašytas Juozo Adomaičio — Dėdės šerno gyvenimas. Tai ne sausas gyvenimo bruožų aprašymas, bet tikslu to laikotarpio buities literatūrinė studija, suskirstyta skirsneliais. Ta 206 puslapių knyga parduodama tik už \$2.

• **LIETUVIŠKASIS PAMARYS**, Henriko Tomo-Tamalausko įdomiai parašyta studija apie Rytprūsius, remiantis Pakalnės ir Labguvos apskričių duomenimis. Aprašymai įdomūs kiekvienam lietuviui. Leidinyje iliustruotas nuotraukomis, pabaigoje duodama vitovardžių pavadinimai ir jų vertiniai ir vokiški kalbės. Labai nandingoje 335 pusl. knygoje yra Rytprūsių žemėlapis. Kaina \$6.

• **KĄ LAUMES LEMĖ**, rašytojos Petronėlės Orinaitės atsiminimai ir mintys apie asmenis ir vietas neprik. Lietuvoje ir pirmaisiais bolševikų okupacijos metais. Knyga turi 234 puslapius, bet kainuoja tik \$3.

• **JULIUS JANONIS**, poetas ir revoliucionierius, nesuprastas ir klaidingai interpretuojamas gyvenime ir politikoje; tik ne Jurgio Jasinskio knygoje apie Juliano Janonio gyvenimą ir poeziją. Dabar būtų jį galima pavadinti kovotoju už žmogaus teises. Knyga yra didelio formato, 265 puslapių, kainuoja \$6.

• **SATYRINIS NOVELAS**, M. Zosėnko kūryba, J. Valašio vertimas. 206 pusl. knygoje yra 40 satyrinių novelių. Kaina \$2.

Knygos gaunamos Naujienos, 1739 So. Halsted St., Chicago, IL 60608. Užsakant paštą, pridėti 30 centų pašto mokestis.

3 — Naujienos, Chicago, 8, III. Friday, July 16, 1982

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ MAISTAS IŠ EUROPOS SANDELIŲ

2608 West 69th St., Chicago, Ill. 60629 • Tel. 925-2787

Didelis pasirinkimas geros rūšies įvairių prekių.

MARIJA NOREIKIENĖ

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ Cosmos Parcels Express Corp.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

1501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629 • Tel. 925-2737

V. KALANTINAS

JAY DRUGS VAISTINĖ

2759 W. 71st St., Chicago, Ill.

• RASTINGAI ĮPILDOMI REKETAI • PAKNIKŲ KATŲ SALDUMYNAI • KOSMETIKOS REIKMENYS

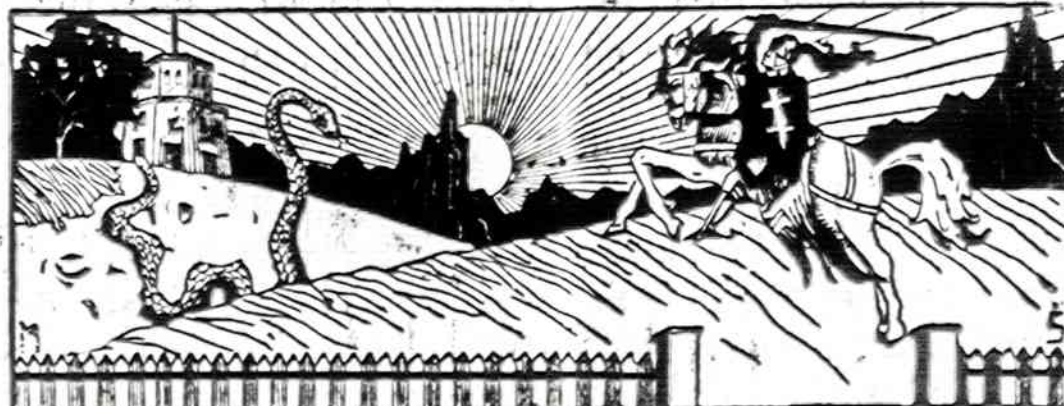
Atidara šokiadieniais nuo

9 val. ryto iki 10 val. vakara.

Šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 8:30 val. val.

D. KUHLMAN, B.S., Registruotas vaistinėinkas

Tel. 476-2206

Inž. LIUDAS MIKŠYS,
50 metų studijavęs, kaip

IŠ PRAEITIES ŪKANŲ
ATEINA LIETUVA,

parašė 700 puslapių knygą, kurion sudėjo viską, kas bet kada ir bet kur, bet kuria kalba buvo parašyta apie Lietuvą, lietuvius ir lietuvių kalbą. Jis mokėsi kartu su kun. Jaunium ir prof. K. Būga pas geriausius šimtmečio pradžios kalbininkus, padarė lietuvių kalbą liečiančias ištraukas, paruošė tikslus vertimus ir patarė mums toliau studijuoti.

Kaina \$25. Kieti viršeliai. Paštas \$2.

NAUJIENOS

1739 S. Halsted St., Chicago, IL 60608

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, IL 60608. Telephone 431-6106

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

As of January 1, 1986	pusel metų	\$22.00
Subscription Rates:	trims mėnesiams	\$15.00
Chicago \$45.00 per year, \$24.00 per six months, \$12.00 per 3 months. In other USA localities \$40.00 per year, \$20.00 per six months, \$12.00 per three months. Canada \$45.00 per year; other countries \$48.00 per year.	viename mėnesiui	\$4.00
25 cents per copy	Kanadoje:	
Nusaukiant pirmos dienos Dienraščio kainos:	metams	\$45.00
	pusel metų	\$24.00
	trims mėnesiams	\$15.00
	viename mėnesiui	\$4.00
Chicagoje ir priemiesčiuose:	Užsieniuose:	
metams	metams	\$48.00
pusel metų	pusel metų	\$24.00
trims mėnesiams		\$15.00
viename mėnesiui		\$4.00
nause JAV vietose:		
metams		\$40.00

NAUJIENŲ raštinė atidara kasdien, išskyrus sekmadienį, nuo 9 val. ryto iki 5 val. popiet. Seštadienis — iki 12 val.

Ar tai suderinama su lietuvių patriotine ir rezistencine dvasia?

Jau prieš keletą metų spaudoje teko skaityti, kad Stasys Santvaras yra didelis bendradarbiautojas su Lietuvos okupuota samdiniams. Jiems Bostono atvykus, pas jį apsilanko ir jiems ruošia vaises. Ir kai vieną kartą vienas bostoniečių lietuvių, tuo pasipiktinęs, prie jo namo durų padėjo raudoname skudure įvyniotą plytą, tada Stasys Santvaras spaudoje graudžiai nusiskundė, kad tuo jis esąs labai įžeistas. Ir prašė, kad toji plyta, jam mirus, būtų įdėta į jo karstą.

Šitoks jo testamentinės valios pareiškimas, matyt, daug kieno, o ypač jo kolegų rašytojų širdį sugraudino. Reikia manyti, kad dėl to šiais metais, gegužio mėn., jam sulaukus 80 metų amžiaus, jis buvo labai liaupsinamas. Jo veido nuotraukomis buvo išpuošti Draugo, Dirvos, Tėviškos Žiburių laikraščiai puslapiai. O Jurgis Jankus, kaip paprastai yra prates, gausa žodžių jį išgarbino ne vien kaip iškilų poetą, bet ir kaip nusipelnusį teatro bei visuomenės veikloje. Rašytojai, Clevelando suvažiavę, tarp kitų pagerbtinų asmenų, jį, už jo gausius nuopelnus, pakėlė į Rašytojų garbės narius. Pr. Naujokaitis (V.20) "Tėviškos Žiburiuose" Stasį Santvarą įstatė net į lietuvių poezijos klasikų eilę.

Tačiau, pasirodo, nieko nėra paslėpto, kas anksčiau ar vėliau neiškilių aiškėn. Taip, po visų tų liaupsinimų, šiomis dienomis paaikškėjo, kad Stasys Santvaras yra labai populiarus ir gerbiamas kagebistų pavergoje tėvynėje. Reikia, ne tik jį gerbė rašytojai išėivijoje, bet jis buvo pagerbtas ir "Gimtojo krašto" (VL3), kuris yra "Tėviškos" aliter "Rodinos" draugijos oficiozas. Jame buvo atidengti jo artimi ryšiai su okupanto samdiniams. Pasirodo, kad Santvaro bičiulystė su jais yra jau sena ir labai "šilta". Kagebistas Vytautas Kazakevičius rašo minėtos "Rodinos" leidžiamame "Gimtajame krašte", kad nebe vieną kartą jam teko viešėti Stasio Santvaro salione, ir ten buvoti kartu su Antanu Gustaičiu. Pas St. Santvarą — rašo kagebistas Vytautas Kazakevičius — svečiavosi iš Tarybų Lietuvos atvykęs ne vienas literatas ar kultū-

ros veikėjas. Ir kiekvieną kartą jie išsinešdavo lyg ir dovaną šeimininkų nuoširdumą, pas jį viešėdami primindavę literatūrą, Lietuvą ir išėiviską buitį.

"Antrą kartą, kaip privatus Stasio Santvaro svečias — rašo minėtas kagebistas — leidau priešpiečio metą jaukioje dviejų rašytojų kompanijoje".

Suprantama, kad šis kagebistas už tokią šiltą ir jaukią draugystę Stasiui Santvarui atsilygino, ne tik jo eilėrašius atspausdino "Rodinos" oficioze, bet dar daugiau, jis ėmėsi tvarkyti ir Stasio Santvaro ten spausdinamą poezijos knygą. Ir atvirai pasisako, kad su autoriumi atliko spausdinamos poezijos griežtą "cenzūrą": "Ją sudarant teko viską detaliai iki kiekvieno eilėrašio aptarti su autoriumi ir dar padėjo V. Kubilius, kuris, autoriui pageidaujant, parašė knygai įžangą". Idomu, ar po tokio detalaus aptarimo su Vytautu Kazakevičium, gal tiksliau pasakius, po tokios "cenzūros", nors vienas Stasio Santvaro eilėraščių bylos apie pavergtos tautos priespaudą, jos kančias?

Bet dar labiau reikia nustepti, kad šią Vytauto Kazakevičiaus išcenzūrotą leidžiamą Stasio Santvaro poeziją iliustruos niujorkietis dail. Vytautas Jonynas. Mes žinome, šis dailininkas ten priimtinas, nes jis yra tas, kuris, ten nuvykęs, dėkojo komunistų partijai už jam suteiktą "malonę" parodyti Vilniuje savo meną.

Paskaičius apie tokią šiltą Stasio Santvaro draugystę su kagebistais, save klausiu, kaip visa tai suderinti su lietuvių patriotine ir su jo rezistencine dvasia? Kaip supaprastinti tokią jo sentimentalų pareiškimą, kad jis nebėlis į teisėjo togą ir neteis tų, kurie keliauja į Lietuvą motinų ir tėvų, brolių ir seserų ar jų kėpų aplankyti.

Bet ar tokius lankytojus kas teisia ir juos pasmerkia? Smerkiama tik tie, kurie su parsidavėliais okupantu bendrauja, kurie padeda pavergeiui vykdyti fizinį ir dvasinį genocidą. Todėl man rodos, kad per daug naivu sakyti, kad su kagebistų pagalba išleista knyga bus simbolinis apsilankymas pas savuosius. Priešingai, pagrindžio spaudos leidėjams tokia poezija, redaguota su kagebistų pagalba, tikrai nėsuteiks paguodos. Tikrai ne!

Reikia stebėtis, kokiais šiltais žodžiais išlaupsino Stasį Santvarą Dirvoje (V.27) Valiukėnas. Jis rašė, kad visa eilė dalyvių jo garbei suruoštame pobūvyje pasisovė jį sveikinti, jų tarpe net ir vienas ALTos vicepirmininkas. Sunku suprasti, kodėl toks jų entuziastiškasis jo pagerbimas, juk neatrodo, kad jie būtų bendradarbiautojų šalininkai. Juk, ar šiaip, ar taip teisins tokią Stasio Santvaro šiltą draugystę su kagebistais, šioms padarė didelę gėdą, o gal dar daugiau — nusivylimą.

Teisingai, Jurgis Jankus jį liaupsindamas pareiškė, kad Stasio Santvaro vardą užtinkame daugelyje vietų. Taip, jo vardą populiarins ir okupanto spauda, kurios uždavins niekinti, apšmeižti visus, kurie siekioja ir kovoja dėl Lietuvos laisvės. Betgi, Stasio Santvaro vardas joje labai šiltai prisimenamas.

Toks liūdnas faktas mums primena kitą liūdną faktą, kodėl pavergtos laisvės kovoje mažiausiai yra atsparūs rašytojai, menininkai. Aišku, būtų neteisinga taip visus iki vieno apibendrinti, bet vis tik faktas yra tas, kad jų nebe vienas, norėdamas, matyt, tapti "nėmirtingu", nuolaidžiauja ten, kur jie tikisi, kad jų vardai bus paminėti ir jų raštai spausdinami. Jie bendrauja net su tautos išdavikais. Mes prisimename, kai Kaune, Maskvos atstovybės, Pozdnjakovas ruošdavo mūsų menininkams pobūvius, kur jie būdavo girdomi vodka su kaviaru. Nežinau, gal klystu, bet man rodos, kad tų, ten buvusių pobūviuose, okupantas neišvežė nė vieno Sibiru, kai tuo

varpeliai, o trimtininkai prie bažnyčios durų pagavo trimtuoti kunigaikštienės garbei: kiti mušė į didelius, raudono vario katilus, aptrauktus oda. Kunigaikštienė, kuri buvo gimusi nekrikščioniškame krašte, kiekviena bažnyčia sudarydavo didelį išpuilį, juo labiau Tynečo, kurios grožiu mažai kiti galėjo lyginti. Prieblanda veržėsi iš šventyklos gilumos ir tik prie didžiojo altoriaus mirgėjo įvairios šviesos, susiliejusios su žvakių atspindžiais nuo paukščių altoriaus ornamentų. Vienuolis, vilkįs bažnytiniais rūbais, išėjo mišiu, nusilenkė kunigaikštienėi ir pradėjo atnašauti. Smilkalų dūmai tiesiai kilo aukštyn, tuoj dar padidindami bažnyčios šventumą. Ona Danutė atmetusi galvą į užpakalį ir rankomis paslėpusi veidą, pradėjo pamaldžiai melstis. Tačiau, kai atsiliopė vargonai — tuo metu dar retai sutinkami bažnyčiose ir pradėjo drebinti visą didžiąją navą, pripildydami ją angeliais, kartais panašiais į paukščius čiulbejimą garsais, — kunigaikštienės akys pakilo viršum, ir jos veidas nušvietė ne tik pamaldumas, bet ir begalinis susižavėjimas. Stebinčiam ją, galėjo atrodyti, kad ji yra tarytum kuri palaimintoji, stebuklingame regėjime žvelgianti į atvertus dangaus vartus.

Taip meldėsi pagal gimimą pagonė Kestučio dukterė, kuri kasdieniniame gyvenime kaip ir visi kiti to meto žmonės minėjo Dievo vardą be reikiamos pagarbos, tačiau Dievo namuose su vaikų kaimo baime ir nusizeminimu kėlė savo akis į neišmatuojamos jėgos paslaptį.

Visi kiti dvariščiai meldėsi taip pat lygiai pamaldžiai, tik gal su mažesne baime. Zbyška klūpojo prieš Dievo stalą mozdūrų viduryje, nes tik dvariškes su kunigaikštienė nuėjo už Dievo stalo, ir maldavo dieviškosios globos. Retkarčiais žvilgėdavo į Danutę, kuri sėdėjo šalia kunigaikštienės primerktomis akimis, ir galvojo, kad iš tikrųjų buvo verta būti tokios mergaitės riteriu. Tačiau dabar, kai smuklėje išgertas alus ir vynas išgaravo iš jo galvos, nemažai baiminosi, kuriuo būdu visa tai, ką jai prižadėjo, įvykdyd. Karo nebuvo. Pasienio maišatyje tikrai buvo nesunku užklupti kokį šarvuotą vokiečių ir arba jam kaulus aplaužyti, arba pačiam žūti. Todėl jis ir kalbėjo Mackai, kad ne kiekvienas vokiečių turi ant savo šalmą pavo ar strauso plunksnų kuokštę. Iš kryžiuočių svečių gal būtų kokie grafai, o iš pačių kryžiuočių gal tik komtūras ir tai ne kiekvienas. Jei karo nebus, daug metų gali praplaukti, kol jis prižadėtas plunksnas įsigys. Be to, jis prisiminė, kad tėbėra dar nepasivestas riteris ir dėl to į dvikovą gali iškviesti tik tokį pat nepasivestą. Tikėjosi, kad riterio diržą gatės gauti iš karaliaus rankų riterių žaidynių metu, įvyksiančių per krikščyną. Tą jis seniai užsitaravo, bet kas paskui? Nuvykęs pas Jurandą iš Spychovo, padės jam, gal nugalėbys keletą knechtų (riterio tarnų) — ir viskas baigta. Kryžiuočiai knechtai tai ne riteriai plunksnoti.

Bląskydamasis šitame skausme ir netikrumoje ir matydamas, kad be Dievo malonės ne-

daug įstengs atlikti, pradėjo melstis: — "Duok, Jėzau, karą su vokiečiais ir kryžiuočiais, mūsų karalijos ir visų, kurie mūsų kalba Tavo vardą garbina, priešais. Ir mus palaimink, o juos sutremk kurie, meliau pragaro valdovai, kaip Tau tarnaudami, savo širdyse mūsų neapkenčia. labiausiai dėl to, kad mūsų karalius su karaliene Lietuvą pakrikštiję, neleidžia jiems kardu naikinti Tavo krikščioniškų tarnų. Už tą neapykantą juos nubauski!

"O aš, nuodėmingasis Zbyška, prieš Tave atgailauju ir penkių Tavo žaidų vardų palaimos maldauju, kad atsiųstumėi man tris žymius vokiečius su poverto plunksnų kuokštėmis ant šalmų ir savo gerasirdiškumu leistumėi man juos mirtinai nugalėti. Aš jas prižadėjau Jurando Danutei, o Tavo tarnaitėi, ir savo riterišką garbę prisiekiau.

"O kas daugiau pas užmūstuosius atsisiras, iš to dešimtinę ištikimai Tavo bažnyčiai atiduosi, kad ir Tu, saldžiausias Jėzau, naudos ir garbės iš manęs turėtum ir žinotum, kad Tau gyna širdimi, o ne veltui pasižadau. Amen."

Tačiau juo daugiau jis meldėsi, juo labiau jo širdis tirpo ir dėl to jis dar pasižadėjo, kad, išprikęs Bogdaniečą, atiduos bažnyčiai visą vašką, kurį bitės bus sunėsusios į avilius per visus metus. (Bus daugiau)

PATS SKAITYK IR KITUS PARAGINK SKAITYTI DIENRAŠTĮ "NAUJIENOS"

J. KLAUSEIRIS

LOS ANGELES, CALIFORNIA

Solistė Dana Stankaitytė

SV. KAZIMIERO PARAPIJOS LIETUVIŲ DIENA

Jau dyvidešimt devintoji, metinė parapijos rengiama Lietuvių diena buvo birželio 20 d. su netrumpu programa. Ryte pamaldos Sv. Kazimiero parapijos

bažnyčioje, giedojo kompozitoriaus Br. Budriūno vadovaujamas choras. Mokyklos salėse buvo keletas parodų. Dail. J. Sapkaus paveikslai ir vietiniai dailių diena buvo birželio 20 d. su netrumpu programa. Ryte pamaldos Sv. Kazimiero parapijos

tarpu iš visų kitų profesijų, tokių kankinių skaičius. didelis. Juk tiesa, kas rašė Stalinui, tautų žudikui, liaupsinimo poetas? Todėl mums skaudu, kad kai kurie menininkai bendradarbiauja, puotauja su tautos žudikais, net savo poezijos knygas siūnčia "Gimtojo krašto" redaktoriams.

Gal tokiems bendradarbiautojams tokios šios pastabos atrodys nepriimtinos, aiškios, kad jos užgaulios. Tiesa, jos kietokos, nes jos rašytos paskaičius pagrindžio spaudą. Manau, kad Stasys Santvaras šį kartą nerūstaus dėl šių pareiškimų pastabų, kadangi Jurgis Jankus, jį liaupsindamas, rašė, kad St. Santvaras yra jautrus bet kokiai netiesai. Kadangi "Gimtajame krašte" kagebistas Vyt. Kazakevičius išdėjo teisybę, kaip ant delno, tad nemažiau, kad mano paliestas jaudintųsi. O jeigu tai, ką minėtas kagebistas rašė, buvo netiesa, tenka laukti iš Stasio Santvaro jautrumo netiesai jo viešo pareiškimo, kad tai netiesa, kas "Gimtajame krašte" apie jį paskelbta. Tada jis nuramintų pasipiktinusių visuomenę.

Tiesa, jau Mykolas Drunga pasiskubino Drauge pateisinti tokius bendradarbiautojus, jų tarpe teisina ir Stasį Santvarą. Tikrai, reikia didelį dėmesį atkreipti į Mykolo Drungos Drauge spausdinamus vedamuosius, kurie yra išėiviję migdantieji "Tėviškes" draugijos atgarsiai.

A. Svilonis

likai, ko pasižūrėti, o kas norėjo, galėjo pasirinkti ir nupirkti. Šių losangeliečių darbai buvo parodoje: J. Andrašiūno, I. Brazdžionienės, G. Gustaitytės, E. Matulaitienės, K. Mikėno, H. Misiūno, Perausko, J. Šlapelytės. Pavaikary Marshall aukštesniosios mokyklos auditorijoje buvo dainų ir arijų koncertas. Trumpu žodžiu ir publiką prabilo rengėjų vardu Ignas Bandziulis, vėliau programai vadovauti pakviesdamas A. Zemaitį. Antanas Polikaitis, akompanuojant Raimundai Apeikytei, giedojo Amerikos himną.

Lietuvos gen. garbės konsulas Vyti. Četanauskas scenon iškvietė stas pasakė trumpą prkalbėlę, pastebėdamas, jog jau 29 metai, kai kas metą tiek daug publikos prisirenka į parapijos rengiamą Lietuvių dieną. Priminė, jog neseniai per radiją kalbėdamas prel. Kučingis šių metų parapijos metais pavadinimą vertino, kaip pavėluotą. Kalbėjo konsulas, jog prel. Kučingio vadovaujama parapija per tiek metų be specialaus pašalpinio paraginimo dekreto rengia parapijos dienas su įvairia programa, čia religinis gyvenimas ir tautinė veikla suderinti. Ir tai esąs klebono nuopelnas.

DAINAVO D. STANKAITYTĖ IR ALGIS GRIGAS

Programos vadovas A. Zemaitis trumpu įvadinio žodžiu publikai papasakojo, kaip puikiai dainos mene yra pasižymėjusi Dana Stankaitytė ir kaip kitur mieliai sutiktas ir vertintas solistas Algis Grigas. Abu jiedu iš Čikagos atskrido, pakviesti atlikti parapijos Lietuvių dienos koncerto programą.

Jiedu padainavo solo ir duetas, kaip programoje surašyta, 17 dainų bei arijų. Akompaniatorė Raimonda Apeikyte. Pasukutinę programoje buvo išstraiką iš Br. Budriūno kantatos, Br. Brazdžionio žodžiai, "Mano protėvių žemė". Solistė Dana Stankaitytė, pianistė Daimonda Apeikyte ir vyrų kvartetas: R. Dabys, E. Jarašiūnas, A. Polikaitis, B. Saliukas.

Publika plojimų negailėjo. Tarp dainų ir arijų įtaras buvo poezija. Skaitė savo kūrybos Bernardas Brazdžionis. Ne tik skaitė, bet ir pasakojo, kartais lyg ir anekdotinius nuotykius, susitikimus su įvairiais žmonėmis, bei kada kurį eilėrašį rašęs.

Publikai poetą pristatė klebonas Kučingis, tardamas, jog šis poetas ne tik parapijai Dievo dovana, bet ir visai tautai. Poetas čia pagerbtas jo 75 metų amžiaus sukakčiai svečius, o (Nukelta į penktą puslapį)

R. VILIAUS

VAKARŲ VĖJAI

112 modernios poezijos puslapių. Kaina \$5. Minkšti viršeliai. Pasiųsime poeziją, kai atsiųsime pilnigus tokiu adresu:

Naujienos, 1739 S. Halsted St., Chicago, IL 60608

DR. PAUL V. DARGIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Westchester Community Hospital
Medicinas direktorius
1928 S. Main St., Westchester, IL
VALANDOS: 8-9 darbo dienomis ir
kai antra šeštadienį 8-3 val.
Tel.: 562-2727 arba 562-2728

TEL. 223-8553

Service 855-4506, Page 06058

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS.
SPECIALYBĖ: AKIŲ LIGOS
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą.

Dr. Jonas F. Mažeika

D.D.S. — DANTŲ GYDYTOJAS
4600 W. 103rd Street
Oak Lawn, Ill.
Off. tel. 423-8380
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS

OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71st St. Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius
ir "contact lenses".

Dr. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PUSLIES IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 WEST 63rd STREET
Valandos: antradienį 1-4 popiet,
ketvirtadienį 5-7 val. vak.
Ofiso telefonas: 776-2880,
Residencijos telefonas: 444-5543

FLORIDA

DR. C. K. BOBELIS

Prostatos, inkstų ir šlapimo
takų chirurgija.
5025 CENTRAL AVE.
St. Petersburg, Fla. 33719
Tel. (813) 321-4200

PERKRAUSTYMAI

MOVING

Laidimai — Pilna apdrausė
ZEMA KAINA
Priman Master Charge
ir VISA kortelėmis.
R. ŠERENAS. Tel. 925-9061

MOVING

Apdrausė perkraustymams
ir įvyrių atstovų.
ANTANAS VILIMAS
Tel. 376-1882 arba 376-5994

SOPHIE BARCUS

RADIO SEIMOS VALANDOS
Šeštadieniais ir sekmadieniais
nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.
Stoties WOPA 1490 AM
transliuojamos iš mūsų studijos
Marquette Parke.
Vedėja — Aldona Daukus
Telefonas: 776-1543
7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, IL 60629

RADIO PROGRAMA

Seniausia Lietuvių Radijo programa
Naujojoje Anglijoje, iš stoties
WLNZ, 1360 bangų AM, veikia sek-
madeniais nuo 8 iki 8:30 val. ryto.
perduodama vėliausių paslaubinių
linijų santrauka. Be to, komenta-
rai, muzika, dainos, ir Magdūtes
Pasaka. Šia programą veda Stepo-
nas ir Valentinus Minkai. Būtinai
reikalingas krepšys! Būtinai reiki-
gelis bei dovanų krepšelis. 502 E
Broadway, So. Boston, Mass. 02127
Telefonas: 268-0489. Ten pat gau-
namas "Naujienos", didelis pasi-
rinkimas lietuviškų knygų ir tie-
tuviškų dovanų.

Los Angeles, Calif.

(Atkelta iš 4 psl.)

pats poetas baigmėje pastebėjo,
jog jo eilės žmonėms patiko —
žino jo vardą.

Tarp dainų, arijų ir poezijos po-
pietę baigė klebonas Kučingis,
kaip kitų išsirta, "tradiciniu
žodžiu". Gi toje tradicijoje yra
yra ir linksni pasakojimai. Po-
etas Br. Brazdžionis paminėjo,
jog bolševikai jį pašiepdami pa-
vadinę kapų ir grabų poetu, tai
lankydamos Čikagoje ir kitur
kapines tikrai pamatęs pamink-
luose jo poezijos citatų. Lyg at-
silygindamas Klebonas pasako-
jo matęs kapinėse įdomių įrašų.
Vyras su žmona nelabai santaiko
je gyvenę, o kai vyras mirė, tai
žmona jo paminkle įrašiusi: "Il-
sėkis ramybėje, kol aš ateisiu".
Vadinasi, kai ji "ateis", ramy-
bės nebebus.

Puikiai vertindamas progra-
mos atlikėjus ir dėkodamas,
prel. Kučingis džiuginančiai pa-
kalbėjo, jog ir kitais metais bus
parapijos Lietuvių diena, jau
30-ji.

Sugiedojus Lietuvos himną,
koncerto programa baigta. Per
dieną parapijos sodyboje ne tik
parodos, bet ir valgykla veikė iš
toliau atvažiuojantiems ir viet-
niams pasistiprinti. Buvo ir lai-
mės šulinys.

Tokios pramogos surengimas,
atkvietimas iš tiek toli progra-
mos atlikėjų, nėra jau lengvas
darbas, tačiau labai vertingas,
tad ir tiek daug gerų žodžių
girdėta rengėjams skirtų, o ren-
gėjų priešakyje yra prelatas
Jonas Kučingis.

J. Klauseikis

— George Shultz mano, kad
būtų neprotinga, jei JAV dabar
atšauktų savo karo jėgas iš Va-
karų Europos.

K. Sklerius

Estės portretas

ALEKSAS AMBROSE

KULTŪRINĖS CHICAGOS LIETUVIŲ ORGANIZACIJOS

(Tęsinys)

Namų savininkai, įstodami į
draugiją, turi įmokėti \$1 įstoja-
mojo, 25 c. už konstituciją ir
toliau mokėti kas mėnuo po 25
c. Namų Savininkų S-mo nari-
ai tikybinių klausimų neličia.
Susivienijimas gali gyvuoti, kol
narių skaičius sieks virš pen-
kių asmenų. Pasilikus tik pen-
kiems nariams, Susivienijimas
likviduojamas. Likusis S-mo tur-
tas bus likusių narių sutarimu
atiduotas labdariniams lietu-
vių darbams.

1939 m. S-mas turėjo 73 na-
rius ir \$1,255.41. 1960 valdyba
sudarė: J. Juozapavičius — pirm.,
A. Armonas — vicepirm., R. Kau-
lakis — sekr., T. Janulis — fin.
sekr., K. Stula — izd., J. Didž-
galvis — izdo globėjas. C. Če-
pulionis — maršalka. Narių tu-
ri 125 ir turto apie \$1,685.

Marquette Parke Amerikos
Lietuvių Piliečių Klubas įsikūrė

1925 m. Klubas užduotis: apgin-
ti politinius, tautinius ir vieti-
nų lietuvių kolonijos reikalus.
Šis klubas prisidėjo prie Da-
riaus ir Girėno skridimo, o jiems
žuvus, paaukojo \$500 paminklo
statymui. 1935 m. valdybą su-
darė: A. J. Malinskas — prez.,
J. D. Simans — vicep., A. Samoš-
ka — sekr., A. Oskeliūnas — fin.
sekr., W. Birgell — izd., Charles
P. Kal — teisių patarėjas ir
Frank Bakulis — koresponden-
tas.

Po kelerų metų klubas sus-
tojo veikęs.

Marquette Parke Namų Savi-
ninkų Draugijai įsteigta 1937 m.
D-jos tikslas: suvienyti Mar-
quette Parke liet. namų savini-
kus bendram darbui apie apy-
linkės saugumą, švarumą, tvar-
ką ir bendrai gyventojų gerovę.
D-ja stengiasi, kad kiekvienas
jos narys atliktų pilietinę parei-
gą balsuoti, kada yra renkami
Chicagos ir apskritai šios šalies
įvairūs valdininkai ir priside-
da aukomis bei veikla prie la-
daros ir kultūrinio darbo. Na-
mų savininkų d-ja turi virš 400
narių ir jų skaičius kasmet vis
didėja ir pati organizacija tyri-
teja. Turi turto \$3,500.

Pirmąją valdybą sudarė: J.
M. Mickeliūnas — pirm., J. Če-
kauskas — sekr. Vyliau pirmi-
ninkai buvo: Ambrozai, J. Dom-
kus, J. Butkus, J. Jacka, E. Kry-
gerytė ir J. Balčiūnas. Kiti žy-
mesni veikėjai ir darbininkai: P.
Jasius, P. Antonionis, D. Brie-
delis, A. Stankus, A. Žvirblis, O.
Švirnickienė, A. Petkus, Dabar-
tinę 1964 m. valdybą sudaro:
pirm. Jz. Skeivys, vicepirm. P.
Antonionis, sekr. Br. Liškus,
fin. sekr. Vl. Konstantinavi-
čius, izd. Jz. Vikšraitis, koresp.
Ant. Gintaris, M. Miksis, kasos
globėjas K. Brazaitis, marš. K.
Repšys, pasikėtiniai — K. Alek-
siūnas, M. Tiškevičienė ir Balys

Brazdžionis

LIETUVIŲ RADIO VA- LANDELES

Lietuvių radijo valandėles
pradėjo Naujienos. 1929 m. tame
dienraštyje kelias dienas ėjo
skelbimas: Lietuvių valanda ant
radio WLS 345 metrų 870 kilo-
ciklų Ustarninkė, rugsėjo 17, 1929,
nuo 8:30 iki 9 val. vak., Chicago
daylight saving time.

Programoje dalyvavo Anelė
Salaveičikaitė — dainininkė, Ko-
stas Sabonis — dainininkas, Bi-
rutės vyrų kvartetas — Balanda
bosas, Jakavičius baritonas, Ažu-
kas antras tenoras ir Sereševičius
pirmas tenoras. J. Byans-
kas — pianistas. Programą ren-
gė Naujienos su Harry Alter
Co., Majestic Distributors ir J.
F. Budrikas.

Tos pirmos lietuvių radijo pro-
gramos sumanytojas buvo J. F.
Budrikas. Jis prikalbino Harry
Alter kompaniją, o paskui su-
sitarė su dienraščio Naujienomis
dėl transliavimo. Ties lietuvių
radijo pusvalandžiai antradienio
vakarais buvo transliuojami iki
1930 m. Budrikas savo progra-
mas tęsė iki 1963 m. 1930 ir 31
m. Budrikas ir Margutis kar-
tu transliavo savo pusvalan-
dį.

1932. 4. 11 Juozas Bačiūnas,
norėdamas paremti Vanagačio
pastangas, išnuomavo Cicero
WHFC radijo stotį lietuviškai
radijo valandėlei, 13 savaitių,
po 15 minučių kasdien, sumokė-
damas nuomą iš anksto. Už ke-
liu mėnesių Vanagaitis radijo
programą davė 30 min., vėliau
45 min., vėliausia po valandą ir
sekmadieniais po dvi valandas.
(Bus daugiau)

IS ŠAULIŲ SAJUNGOS VEIKLOS

(Ištrauka aplinkraš-
čio Nr. 2/82)

1979-1982 kadencijos Garbės
Teismo sprendimai ir interpre-
tacijos Garbės Teismo pirm. M.
Šnapščio susprendimai iki visuo-
tinio suvažiavimo. Dalinių val-
dyboms šis nutarimas privalo-
mas.

J. Kavaliauskas kiek anks-
čiau buvo melams suspenduo-
tas. Šį kartą po Garbės Teismo
už niekinimą rinktinės vadovy-
bės ir nepaklusnumą nubaustas
viešu papeikimu. Taipogi V.
Pocius nubaustas viešu papeiki-
mu.

Spalio 11 d. rengiamas ba-
lius. Registruotis pas M. Dab-
kien eir kitus valdybos narius.
Rugsėjo 8-osios minėjimas
įvyks rugsėjo 5 d. Brighton Par-
ko bažnyčioje. 12 val. Rinktinės
namuose minėjimas su menine
programa Šaulių salėje.

Nemažai sudėta aukų. R. ir
Pr. Mačerniai aukoję \$700 įsi-
gtyti naują vėliavą.

Istojo 7 nauji nariai.

Šaulys

CORNS?

Soft pads protect
from pain, while
medicated disks
work to remove
corns.

Dr. Scholl's Zinco-pads

NUO
1914 metų

Midland Savings — atar-
nauja taupymo ir namų
paskolų reikalus visos mi-
su apylinkės. Debiujama
Jums už numos parodyta
pasitikejimas. Mes norėtum
me būti jums naudingi ir
ateityje.

Sąskaitos apdrausė
iki \$100,000.
2657 W. 69 STREET
Chicago, IL 60621
Tel. 925-7400
8929 SO. MAPLEWOOD AVE.
Bridgeview, IL 60435
Tel. 598-9400

MIDLAND SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION
4040 ARCHER AVENUE
CHICAGO, ILL. 60632
PHONE 254-4470

GORDON

Funeral Home and Cremation Service

Charles Stasukaitis
FD. LE.
(312) 226-1344

1729 S. Halsted St.
Chicago, IL 60608
24 Hour Service

EUDEIKIS

GAIDAS -- DAIMID

SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

4605-07 SO. HERMITAGE AVENUE
Tel. 927-1741 — 1742

4330-34 SO. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas 523-0440

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS

PETKUS

TEVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street

1410 So. 50th Ave., Cicero

Telef. 476-2345

TRYS MODERNISKOS KOPLYCIOS

AIKSTES AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

VANCE FUNERAL HOME

1424 South 50th Avenue

Cicero, ILL. 60650

Tel.: 652-5245

TRIŲ KOPLYČIŲ LAIDOJIMO SERMENINĖ

Patarėjai ir laidojimo direktoriai:

JEAN VANCE ir GEORGE SORINI

Aikstės automobiliams pastatyti

NARIAI:

Chicago

Lietuvių

Laidotuvių

Direktorių

Asociacijų

AMBUSANSO

PATARNAVIMAS

TURIME

KOPLYCIAS

VISOSE MIESTO

DALYSE

STEPONAS C. LACK IR SŪNUS

(LACKAWICA)

2424 WEST 69th STREET

REpublic 7-1211

11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4419

BUTKUS - VASAITIS

1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Tel.: OLYmpic 2-1041

PETRAS BIELIŪNAS

4148 So. CALIFORNIA AVE.

Tel.: LAfayette 2-3871

Sv. Kazimiero seserų rėmėjų piknikas surengtas Motiniško namo kieme

1982 m. liepos 11 d. 12 val. publika pradėjo telktis į pikniką. Takuose išstatyti stalai su įvairiais rankdarbiais, žaislais, loterijos fantais. Jų gana daug. Aptarnauja seslės. Beismonėje bingo lošimas, pietūs. Lauke gaunamas kugelis, įvairūs šalti gėrimai — lemon, koka kola, ledai ir pan. Du orkestrai pakaitomis groja spiegančių balsu. Kai kada ir daigą užtraukdavo grojikas. Matomai, orkestrui priklausą klauvai išdarinėjo įvairias išdaigas: spalvotas žarneles pripildavo oro ir puošė vaikų galvas, net šokdavo. Vairams suteikdavo džiaugsmo ir jie sukeldavo klegesį.

Rytų aikštės pusėje buvo du „poni“ arkliukai, ant kurių įdėdavo vaikai. Vėliau prie įvairių maisto patiekalų, P. Blekys su talkininkėmis kepė spurgus, prie kurių rikiavosi eilės. Burmistrės vardu trokas atvežė gumisę didžiulę palapinę, kurioje

vaikai straksėjo.

Žodžių pasirengimas buvo labai geras ir, neabejojau, dalyvaavo per 2,000 žmonių. Gausu jaunų šeimų su vaikais. Daugumą, atrodo, sudarė amerikiečiai. Oras buvo puikus. Dalyviai ėjo nešini fantais.

Dalyvių tarpe matėsi aldermanas F. Brady, Indianos klebonas kun. dr. Urbonas, kun. V. Mikolaitis, kun. K. Kuzminskas, Sv. Kazimiero ligoninės kapejonas ir kiti svečiai, net iš Cicerono atvažiavę.

Tarpe dalyvių vienas baltas dalyvis klierikas su juodu klieriku pasimaišė. Juodasis bene bus iš Afrikos dausų atvažiavęs studijuoti? Tokio juodo švintinio akimis dar nesu matęs. Gražiai nuaukęs, simpatiško veido.

Apie 4 val. publika praretėjo. Pikniką reikia skaityti visapusiškai nusisekusiu.

K. P.

CICERO

Paskutiniame RL Bendruomenės apylinkės valdybos posėdyje pirm. A. Skopas pranešė, kad vienas narys, kurs prašė, jo pavardės neskelbtų, paskyrė 1,000 dol. vieno studento artės stipendijai.

Mokytoja S. Palionienė pasiskundė, kad jos vadovautas tautinių šokių „Ratelis“ dėl mažo dalyvių skaičiaus, likviduotas ir pinigų likutis perduotas RL Bendruomenės apylinkės valdybos kasininkui.

Nutarta per Tautos šventės minėjimą — rugsėjo 5 d. parapijos salėje aukas rinkti tik Lietuvos pasiuntinybės namo Washingtono remontui. Paskaita bus kanaaninko Vlado Zakausko, o meninę programą dalį išpildys akademikės solistė Aldona Buntinaitė ir Lilija Šleičytė.

Spalių 10 d. dar bus apylinkės valdybos parengimas Vyčių salėje, o lapkričio 6 d. metinis parengimas savo parapijos salėje.

Stepas Paulauskas

Pas liaudininkus

Lietuvos Valstiečių Liaudininkų Sąjungos suvažiavimas šiemet įvyks liepos 31 d. Toronto, Lietuvių Namuose, Karalienės Mortos, 1573 Bloor St., W. Toronto, tel. 416-532-3311. 9 val. ryto registracija, o paskui darbo posėdis. Tarp kitko bus sudaryta LVL S-gos Taryba.

Rugpjūčio 1 d. suvažiavimas bus tęsiamas Vasagos vasarvietėje, netoli Toronto. 11 val. ryto pamaldos, 2 val. p. p. vasarvietės salėje kultūrinė popietė, kur bus VLIKo valdybos nario inž. Liūto Griniaus ir VLIKo valdybos pirm. dr. Kazio Bobelio pranešimai.

JAU ATSPAUSDINTA

J. KLAUSEIKIO KNYGA BRONIO RAILOS NUSIBASTYMAI

102 pusl. Minkšti viršeliai. Fotografijos.
Kaina — \$3, persiuntimas paštu — \$1.

KNYGA IŠLEIDO CHICAGOS LIETUVIŲ
LITERATŪROS DRAUGIJA.

Knygą galima gauti Naujienose ir pas K. Janutą,
arba rašant tokiu adresu:

Mr. K. Januta,
2818 Avenal St., Los Angeles, CA 90039

Naujai pasirodžiusi
DR. ANTANO RUKŠOS
619 puslapių, kietų viršelių knyga

KOVOS DĖL LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS

Lietuvių-lenkų santykiai ir kovų pradžia
Vardynas ir trumpa angliška santrauka

KAINA — \$17. (Persiuntimui pridėti \$1)
Siųsti čekį:

Naujienos, 1739 S. Halsted St.
Chicago, IL 60608

Meninę programą dalį atlikęs operos solistė Juzė Kristolaitytė — Daugėlienė, akompanuojant muzikui Gailevičiui, o humoristas Vitalis Žukauskas apibūdins mūsų veiklos politinius vargus. 5 val. 30 min. po pietų vakarienė, teip pat su menine programa. Vakare laužas, kur V. Žukauskas toliau spręs gyvenimo problemas.

Tęsdami povestuvinę kelionę, dalyvaus Alena ir Kęstutis Grišaitis, o dr. Laimutė ir advokatas L. Šmulkščiai, negalėdami dalyvauti, suvažiavimui reikalsams atsiuntė 100 dol.

Visais suvažiavimo reikalais, kreiptis į suvažiavimo rengimo komiteto pirmininką L. Girinį-Norvaišą, 75 Graydon Hall Drive, Don Mills, Ontario, M3A 3M5, Canada, tel. 416-447-3128.

Stepas Paulauskas

TRUMPAI

— Pavergtų Tautų demonstracijos Chicagoje įvyks penktadienį, liepos mėn. 16 d., 3 val. popiet, Richard Daley Civic Center aikštėje. R. L.B. Marquette Parko apylinkės nariai prašomi dalyvauti.

— Jono Vaičiūno mirties vienu metu sukaktį minint, šv. Mišios bus atnauštos šeštadienį, liepos 17 dieną, 7 val. ryto, Sv. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčioje, Marquette Parke, 6812 S. Washenaw. Giminės ir pažįstami prašomi Mišiose dalyvauti.

— BALFo gegužinė jau čia pat — liepos 18 d. (sekmadienį) 12 val., Jaunimo Centro patalpose, 5620 So. Claremont Ave. Bus paruošta užtektinai skanaus lietuviško maisto. Veiks kavinė su pyragaičiais. Kavinė pradės veikti 10 val. ryto. Veiks baras su atgaiva ir loterija — laimės šulins su vertingomis dovanomis. Svečius linksmins „GINTARO“ orkestras. Gegužinės rengėjai maloniai prašo visų — menę gausiai dalyvauti gegužinėje. Savų dalyvavimu paremsite BALFo veiklą.

— JAV Legionierių Dariaus Girėno postas spalio 8 d. Mayfield Banquet salėje, 6082 So. Archer Ave., ruošia 50 metų posto gyvavimo jubiliejų. Yra pažadėję dalyvauti Illinois gubernatorius, Čikagos miesto merė ir kiti garbingi svečiai. Vyriausias šio parengimo vadovas yra Jonas Paukštis, tel. 523-0546. Posto tel. 523-8484.

— „Karo“ 5 nr., dabar pasiekęs prenumeratorių, jau redaguotas Vlado Sakalio.

Pavergtų tautų diena

Penktadienį, liepos mėn. 16 d., 3 val. popiet, Daley aikštėje

įvyks demonstracija. Pagrindinis kalbėtojas bus ukrainietis, kuris praleido 30 metų komunistų kalėjimuose Sibire. Su maldą demonstraciją pradės vysk. Abramovicz.

Visi lietuviai prašomi dalyvauti ir su vėlavimais, kurie turite, o moterys su tautiškais rūbais.

Pirmadienį, liepos 19 d., prezidentas Reaganas pasirašys Pavergtų Tautų Savaitės proklamaciją. Jis pakvietė komisijos narius dalyvauti Baltuose Rūmuose. Vincas Samaška atstovaus Chicago ALTA.

PALESTINIEČIUS SIŲLO SAUDI ARABIJAI

BEIRUTAS, Libanas. — Saudi Arabijos pareigūnai jau yra įsitikinę, kad palestiniečiams teks išvažiuoti iš Libano. Šiandien paskelbtas Libano vyriausybės prašymas visiems užsieniečiams išvažiuoti. Jaučiausiai ličia palestiniečius. Turės išeiti Sirijos ir Izraelio kariai iš Libano, bet abi šios valstybės jau nori išvažiuoti.

Izraelio karo vadovybė labai nusiminsi dėl palestiniečių. Ji yra įsitikinusi, kad palestiniečių ji neiškraustys iš Beiruto. Pats Beginas reikalauja palestiniečių daugiau nebeplūti. Gen. Saronas nori poros dienų, palestiniečiams likviduoti. Duotas smūgis juos gerokai paveikė, bet ne visai.

— Arkivyskupas Bernardin

yra Amerikoje gimęs, bet italų kilmės. Chicago jis atvyks rugpjūčio 25 dieną.

ATTENTION

Serious Job Seekers!

Would you like to set your own hours with practically no limit on earnings and have vacations as desired? If so, then why not conveniently work with us sorting/bundling mail. Receive work and payments by mail. Start immediately!

FOR INFORMATION, A SELF-ADDRESSED, STAMPED ENVELOPE ASSURES A PROMPT REPLY.

MAIL MARKETING SERVICES

P.O. Box 2590, Ocala, Florida 32678

DR. ANTANO J. GUSENO RAŠTAI

Naujienose galima gauti nepaprastai įdomius gydytojo, visuomenės veikėjo ir rašytojo atsiminimus.

Dr. A. Gusen — MINTYS IR DARBAI, 259 psl., liečia 1905 metų įvykius, Jablonskio ir Totoraičio jaunus dienas ir susirūpinimą \$3.00

Dr. A. J. Gusen — DANTYS, jų priežiūra, sveikata ir grožis. Kietais viršeliais \$4.00
Minkštais viršeliais, tik \$3.00

Dr. A. J. Gusen — AUKŠTA KULTūra — ZIAUROS ŽMONES. Kelionės po Europą įspūdiškai. Tik \$2.00

Galima taip pat užsakyti paštui, atsiuntus čekį arba money orderį, prie nurodytos kainos pridėdami \$1 persiuntimo kilmadoma.

NAUJENOS,

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, IL 60608

REAL ESTATE

Manai, Zand — Pardavimai
REAL ESTATE FOR SALE

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAM
IR ZEMAIS NUOSIMCIAIS MENESINIAIS ISSIMOKETIMAIS
DEL VISU INFORMACIJU KREIPTIS I:

MUTUAL FEDERAL SAVINGS
PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Tel. 847-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS

NAMŲ PIRKIMAS • PARDAVIMAS • VALDYMAS
• NOTARIATAS • VERTIMAI.

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDIMO AGENTŪRA

J. BACEVIČIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6529 So. Kedzie Ave. — 778-2233

2 po keturis, medinis, Brighton Parke, \$39,500. Savininkas duoda paskolą.

2 po 4-ris, medinis, įrengtas sklepas, 72-ros ir Campbell. \$39,000.

6 butų mūrinis. 4 mašinų mūrinis garažas. \$17,600 pajamų. Arti 64-tos ir Kedzie.

2 sklypai arti vandens.
Hot Springs Village.

Skambinti tel. 436-7878

ŠIMAITIS REALTY

2951 West 63rd Street

LEMONT — CHOICE AREA

7 large room tri-level brick & aluminum. 2 1/2 car garage. Large Lot. Shaded trees. Excellent condition.

(312) 257-5841

BIZNIO PREGOS — UŽ Miesto Ribų

BUSS. OPP. — OUT OF TOWN

RENT FREE CORNER LOT

ON BUSY HIGHWAY.

Ideal spot for hot dog or fruit stand.

Call 830-1807

REPAIRS — IN GENERAL

Ivairūs Taisyimai

TAISO ORO VESINTUVUS, SĄLDYTUVUS, SKALBIMO

IR DŽIOVINIMO MASINAS

BEI KROSNIS.

Herman Dečkys

Tel. 585-6624

HELP WANTED — MALE-FEMALE

Reikia Darbininkų ir Darbininkių

KAILIUS. BAIGIANTIEJI IR

RANKOMIS SIUVANTIEJI

dirbs patogiose darbo apylostose ir vėsinamuose kambaryuose. Telefonuokite:

779-7000

ASTROLOGIJA IR KORTŲ

SKAITYMAS — Astrological

Tarot Card Readings

\$10

ELEONORA JAKSTAS

4104 S. Archer Ave.

Tel. 523-3685 (Pr.)

KAIP SUDAROMI

TESTAMENTAI

Tuo reikalu jums gali daug padėti teisininko PRANO ŠULO

aruošta, — teisėjo ALPHONSE

WELLS peržiūrėta, "Sūduvos"

kleista knyga su legaliskomis

ormomis

Knyga su formomis gauna

na Naujienų administracijoje

"LIUCIJA"

Miko Šileikio apsakymų knyga

"Liucija" jau atspausdinta.

Autorius pavaizduoja lietuvių

gyvenimą nuo XX šimtmečio

pradžios iki II Pasaulinio karo.

22 ilgesni ir trumpesni apsa-

kymai, 184 psl. Kaina \$5.

Gaunama "Naujienose" ir pas

auterių: 6729 So. Campbell

Ave., Chicago, IL 60629.

ELEKTROS ĮRENGIMAI

PATAISYMAI

Turiu Chicago miesto leidimą.

Dirbu ir užmiesčiuose, greitai

garantuoti ir sąžiningai.

KLAUDIJUS PUMPUTIS

4514 S. Talman Ave.

Tel. 927-3559

DEMESIO

62-80 METŲ AMŽ. VAIRUOTOJAI

Tiktai \$120 pusmečiui automobilis

Liability apdraudimas pensin-

kams. Kreiptis:

A. LAURAITIS

6645 So. Ashland Ave.

Tel. 523-8775

Dengiame ir taisome visų rūšių stogus. Už darbą garantuojame ir esame apdrausti.

ARVYDAS KIELA

6557 S. Talman Avenue

Chicago, IL 60629

434-9655 or 737-1717

A. TVERAS

Laikrodžiai ir brangenybės

Pardavimas ir Taisyimas

2646 West 69th Street

Tel. Republic 7-1941

Siuntiniai į Lietuvą ir kitus kraštus

P. NEDAS, 4059 Archer Avenue,
Chicago, Ill. 60632 Tel. YA 7-5998

M. ŠIMKUS

Notary Public

INCOME TAX SERVICE

4259 S. Maplewood, Tel. 254-7450

Taip pat daromi vertimai, giminių

iškvietimai, pildomi pilietybės pra-

šymai ir kitokie blankai.

HOMEOWNERS POLICY

F. Zapella, Agent

3208 1/2 W. 95th St.

Evergreen Park, Ill.

60642 - 424-8654

State Farm Fire and Casualty Company

Advokatas

GINTARAS P. CEPENAS

Darbo valandos: Kasdien: nuo

9 val. ryto iki 6 val. vakaro.

Seštadienį: nuo 9 val. r. iki 12 val. d.

ir pagal susitarimą.

Tel. 776-5162

2649 West 63rd Street

Chicago, Ill. 60629

Cortaid

ALL YOU NEED FOR MINOR ITCHES AND RASHES.